

CONSILIUL LOCAL LOZOVA
PRIMĂRIA COMUNEI LOZOVA

**Cadrul general al Strategiei de dezvoltare Locală
com. Lozova pentru perioada 2019-2025**

Acest document a fost realizat cu suportul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul programului Comunitatea Mea, implementat de IREX cu asistența experților Business Consulting Institute (BCI). Opiniile autorilor exprimate în acest document nu reflectă în mod obligatoriu viziunile Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID) sau IREX.

Lozova 2019

Sumar executiv

Introducere	3
I. Analiza SWOT.....	4
II. Cadrul general al strategiei.....	5
III. Plan de acțiuni.....	8
IV. Implementarea și Monitorizarea Strategiei	19
V. Portofoliul proiectelor prioritare. Fișe de proiect.....	22

Introducere

Acest document reprezintă o redacție actualizată a cadrului general al Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Lozova 2016-2020, aprobată prin decizia nr. 6/26 din 18.11.2016. Actualizarea a fost efectuată de Grupul de Lucru constituit prin Dispoziția primarului Lozova nr. 20 din 11 februarie 2019, cu asistența tehnică și metodologică din partea programului Comunitatea Mea.

Prin conținutul său Strategia urmărește actualizarea viziunii, obiectivelor strategice și a Planului de acțiuni pentru perioada 2019 - 2025. Strategia pune în valoare punctele forte ale comunei și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (ii) promovarea unui proces decizional participativ și (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Scopul Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Lozova este de a determina direcțiile strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea acestei dezvoltări, de a eficientiza activitatea autorităților publice locale în managementul localității, de a utiliza cât mai eficient resursele financiare, de a promova localitatea, de atragere a surselor externe de finanțare pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Destinatarii Strategiei sunt locuitorii comunei Lozova, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

Versiunea actualizată a Strategiei 2019 – 2025 este structurată pe patru compartimente și include: (i) viziunea de dezvoltare; (ii) planul strategic de acțiuni (iii) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei; (iv) Fișe prioritare de proiecte.

Planul strategic de acțiuni 2019 – 2025 cuprinde totalitatea acțiunilor orientate spre atingerea direcțiilor strategice, necesarul de resurse, perioada de implementare, responsabilii de îndeplinirea acțiunilor, sursele de finanțare, precum și efectele scontate în urma implementării fiecărui proiect /acțiuni.

I. Analiza SWOT

Puncte tari	Punctele slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Economie diversificată • Spirit antreprenorial dezvoltat • Forță de muncă disponibilă și resurse calificate • Existența evenimentelor de promovare și valorificare a tradițiilor culturale locale • Potențial nevalorificat de atragere a investițiilor • Amplasarea în apropierea orașului Chișinău • Oameni de afaceri prosperi originari din Lozova • Soluri fertile • Implicarea Asociației Băștinașilor în viața comunității • Relații consolidate între sectorul public, cel privat și societatea civilă • Meșteșuguri dezvoltate 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea gradului de informare a fermierilor • Accesul sporit la subvențiile oferite de stat • Îmbunătățirea politicilor de creditare, și a celor de impozitare • Implementarea programelor de atragere a remiterilor în economia locală • Implicarea băștinașilor plecați din localitate în viața comunității • Implementarea noilor tehnologii în agricultura • Promovarea agenților economici locali, a oportunităților de dezvoltare economică locală și a potențialului local • Crearea structurilor de interacțiune cu mediul de afaceri • Dezvoltarea agroturismului. • Colaborarea cu organizațiile și donatorii internaționali • Participarea la proiecte cu impact regional • Cooperarea intercomunitară • Dezvoltarea afacerilor mici odată cu darea în exploatare a Centrului regional de afaceri • Crearea grupurilor de producători agricoli
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • Terenuri agricole neconsolidate • Insuficiența resurselor de apă potabilă și a sistemelor de irigație • Lipsa pieței de desfacere pentru produsele fermierilor locali • Condiții nefavorabile de creditare • Insuficiența forței calificate de muncă • Politici de asistență socială nestimulatorii • Tendințe demografice nefavorabile • Infrastructură de utilități publice (apeduct, canalizare, iluminat stradal, gestionarea deșeurilor, pompieri) absentă sau slab dezvoltată. • Infrastructura drumurilor locale slab dezvoltată • Disciplină fiscală scăzută • Lipsa unui cămin cultural • Insuficiența mijloacelor de informare a populației • Lipsa unui parc comunal • Insuficiența locurilor de agrement • Numărul persoanelor în etate, care au nevoie de îngrijire specială este în creștere 	<ul style="list-style-type: none"> • Accentuarea emigrării forței de muncă • Îmbătrânirea populației • Instabilitate politică și legislativă la nivel central • Calamități naturale frecvente • Corupția • Sporirea numărului de familii social vulnerabile și a copiilor slab supravegheați

II. Cadrul general al strategiei

VIZIUNEA DE DEZVOLTARE a comunei Lozova reprezintă sinteza principalelor direcții strategice de dezvoltare, cu accentul pe punctele forte și oportunitățile localității, integrând valorile și aspirațiile principale ale localității. Reieșind din analiza principalelor domenii de dezvoltare a localității, din prioritizarea problemelor satului și având drept bază tendințele demografice, economice și sociale la nivel local, luând în considerare aspirațiile, nevoile și interesele diverse ale populației – a femeilor, bărbaților și a principalilor actori din localitate, inclusiv a persoanelor vulnerabile, viziunea comunei Lozova pentru anul 2025 este următoarea:

Lozova – Un centru regional de dezvoltare economică, o comunitate prosperă și atractivă turistic, cu aspect rural și branduri locale, dar cu infrastructură și servicii moderne, cu cetățeni implicați activ economic, cultural și social, inclusiv migranți, uniți și activi în dezvoltarea localității.

Misiunea

Misiunea este o afirmație despre rolul comunității și a administrației în realizarea viziunii. Pentru realizarea viziunii Lozova 2025, misiunea comunității și a administrației publice locale este:

Asigurarea creșterii economice, susținerea micului business și atragerea investitorilor prin promovarea unui management public participativ bazat pe deschidere și dialog cu toții actorii interesați, inclusiv cu diaspora, promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale și asigurarea condițiilor de trai decente tuturor cetățenilor.

Valorile comunității

Realizarea viziunii satului și a implementării misiunii acestuia va fi asigurată de aderarea tuturor cetățenilor și a comunității în ansamblu la un sistem de valori care se vor regăsi în toate activitățile desfășurate în localitate și în viața de zi cu zi, reprezentând un set de atitudini general acceptate pe parcursul implementării strategiei. Acest sistem este compus din următoarele valori:

- Transparență** Abordarea tuturor activităților într-o manieră deschisă și ușor de înțeles pentru toți membrii comunității, maximizarea căilor de informare și influențare reciprocă a factorilor de decizie și toți cetățenii, prin aplicarea mecanismelor de consultare și dialog direct, pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului de implementare a strategiei de dezvoltare.
- Parteneriat** Stabilirea de relații durabile cu persoanele și instituțiile care au scopuri comune cu satul nostru și sunt de acord să concluzeze împreună pentru atingerea acestora.
- Responsabilitate** Competență, calitate, corectitudine, eficiență și promptitudinea în soluționarea principalelor probleme ale comunității.
- Nediscriminare** Abordarea atitudinilor și comportamentelor corecte față de toți membrii comunității indiferent de gen, naționalitate, statut social, avere, dezabilități și alte criterii irelevante, precum și sprijinirea implicării tuturor grupurilor sociale, inclusiv a celor marginalizate în procesul de dezvoltare locală și a accesului echitabil la beneficiile acesteia.
- Tradiție** Respectarea identității distincte a localității, protejarea potențialului cultural local și valorificarea acestuia.
- Perseverență** Urmărirea constantă a obiectivelor propuse necătînd la dificultățile și piedicile, avînd drept ghid viziunea și misiunea localității.
- Deschidere** Receptivitatea spre noi abordări, tendințe și tehnologii, incorporarea ideilor și propunerilor din partea comunității și liderilor acesteia

Obiective Strategice

Pentru atingerea viziunii de dezvoltare a localității, comuna Lozova va urma 4 direcții majore de dezvoltare strategică definite prin următoarele obiective:

Obiectiv strategic 1: Creșterea competitivității economice și dezvoltării locale

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor

Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea unui sistem de administrare publică modern, transparent și profesionist

Obiective specifice

În baza analizei principalelor domenii de dezvoltare și a principalelor probleme ale comunității, reieșind din obiectivele strategice ale comunității și a necesității de operaționalizarea a acestora, au fost identificate obiective specifice din care vor reieși măsuri și proiecte, implementarea cărora va duce la realizarea viziunii generale a localității.

Obiectiv strategic 1: Creșterea competitivității economice și dezvoltării locale

Probleme abordate:

- ✓ Valorificarea activelor imobiliare (terenuri, clădiri)
- ✓ Oportunitatea de a realiza produsele autohtone pe piața locală
- ✓ Instituirea întreprinderilor de prelucrare a materiei prime agricole
- ✓ Valorificarea potențialului turistic și de agrement
- ✓ Revitalizarea sectoarelor tradiționale economice (meșteșugăritul)
- ✓ Lipsa Asociației oamenilor de afaceri locale
- ✓ Absența programelor de dezvoltare și stimulentele de susținere și a mediului de afaceri local
- ✓ Practicarea de către deținătorii de terenuri agricole a unei agriculturi pentru autoconsum
- ✓ Agricultură slab dezvoltată.

Obiectiv specific 1.1: Dezvoltarea agriculturii ecologice locale

Obiectiv specific 1.2: Crearea locurilor de muncă prin dezvoltarea industriei prelucrătoare și servicii

Obiectiv specific 1.3: Valorificarea și dezvoltarea turismului local

Obiectiv specific 1.4: Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și atragerea investițiilor

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii

Probleme abordate:

- Accesul limitat la serviciile de apă și canalizare
- Necesitatea întreținerii drumurilor locale
- Insuficiența iluminatului stradal
- Lipsa unui serviciu modern de evacuare a deșeurilor
- Securitatea și ordinea publică
- Accesul limitat la serviciile de gazificare centralizată
- Îmbunătățirea siguranței și ordinii publice
- Transport public local insuficient

Obiectiv specific 2.1: Dezvoltarea și modernizarea serviciilor comunale

Obiectiv specific 2.2: Asigurarea accesului sigur și confortabil pentru populație

Obiectiv specific 2.3: Gestiunea deșeurilor solide și protejarea mediului

Obiectiv specific 2.4: Protejarea mediului și eficientizarea consumului de energie

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor

Probleme abordate:

- Lipsa casei de cultură
- Mai multe locuri în grădinița de copii
- Oportunități și activități pentru tineri
- Plecarea populației peste hotare
- Locuri de joacă pentru copii
- Locuri amenajate pentru practicarea sportului pentru toate vârstele
- Izolarea termică a școlii, investiții capitale la școală
- Locuri de agrement și odihnă pentru locuitori
- Amenajarea cimitirului
- Servicii pentru persoanele vulnerabile (azil pentru bătrâni, cantină socială, spălătorie socială, centru de zi ș.a.)
- Reînnoirea fondului de carte al bibliotecii
- Lipsa muzeului satului

Obiectiv specific 3.1: Dezvoltarea serviciilor sociale și de sănătate

Obiectiv specific 3.2: Crearea condițiilor pentru îmbunătățirea mediului cultural și de sport

Obiectiv specific 3.3: Realizarea eficientă a procesului didactic și a activităților pentru tineret

Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea unui sistem de administrare publică modern, transparent și profesionist

Obiectiv specific 4.1: Îmbunătățirea serviciilor publice locale

Obiectiv specific 4.2: Consolidarea colaborării cu societatea civilă, mediul de afaceri și cetățenii, inclusiv migranții

Obiectiv specific 4.3: Creșterea capacităților administrației publice locale

III. Plan de acțiuni

Obiectiv Strategic 1: Creșterea competitivității economice și dezvoltării locale

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
1.1. Dezvoltarea agriculturii ecologice locale	1.1.1. Utilizarea tehnologiilor agricole moderne în creșterea plantelor	2019-2025	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> Crearea premiselor pentru o agricultură modernă 	3000	<ul style="list-style-type: none"> Donatori Agenți economici
	1.1.2. Construirea și utilizarea sistemelor de irigație a terenurilor agricole	2019-2025	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> Crearea premiselor pentru o agricultură performantă Crearea locurilor noi de muncă 	7000	<ul style="list-style-type: none"> Donatori Agenți economici
	1.1.3. Dezvoltarea crescătoriilor de animale și păsări	2019-2020	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> Revitalizarea domeniului avicol și zootehnic Creșterea competitivității IMM pe piețele locale și internaționale Crearea locurilor noi de muncă 	5000	<ul style="list-style-type: none"> Agenți economici Investitori
	1.1.4. Consolidarea terenurilor agricole	2016-2020	Specialiști primărie, Deținători terenuri agricole	Reducerea costurilor de prelucrare a pământurilor	30	<ul style="list-style-type: none"> Buget local Deținători terenuri agricole
	1.1.3. Cultivarea produselor ecologice			<ul style="list-style-type: none"> 		<ul style="list-style-type: none">
1.2. Crearea locurilor de muncă prin dezvoltarea industriei prelucrătoare și servicii	1.2.1. Construcția frigiderelor de depozitare și păstrare a fructelor și legumelor	2019-2025	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea potențialului de producție Accesare de noi piețe de desfacere Crearea locurilor de muncă 	5000	<ul style="list-style-type: none"> Agenți economici
	1.2.2. Instituirea și dezvoltarea unui Centru de colectare și procesare a produselor agricole	2019-2025	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea competitivității micilor producători pe piețele locale și internaționale Crearea locurilor de muncă 	150	<ul style="list-style-type: none"> Agenți economici
	1.2.3. Crearea și amenajarea unei piețe agricole locale	2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea competitivității micilor producători pe piață Crearea locurilor noi de muncă 	100	Buget local

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
1.3. Valorificarea și dezvoltarea turismului local	1.3.1. Servicii turistice	2020-2025	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • Condiții pentru cazarea a turiștilor • Promovarea bucatelor tradiționale autohtone și îmbunătățirea imaginii localității • Crearea locurilor de muncă 	500	<ul style="list-style-type: none"> • Agenți economici
	1.3.2. Promovarea și conservarea meșteșugurilor populare (împletitul în lozie, croșetatul, lucrul cu lemnul)	2019-2025	Meșteri populari	<ul style="list-style-type: none"> • Conservarea tradițiilor locale • Îmbunătățirea imaginii localității și atractivității turistice • Crearea locurilor de muncă 	200	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Donatori
	1.3.3. Organizarea diverselor evenimente turistice (Bostaniada, Festivalul concurs de muzică populară corală "Ecoul Codrilor", etc.)	2019-2025	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Conservarea tradițiilor locale și prezentarea produselor tradiționale autohtone • Promovarea imaginii localității • Creșterea atractivității turistice 	200	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local, raional • Donatori
1.4. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și atragerea investițiilor	1.4.1. Crearea unei Asociații de antreprenori locali	2020	Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea premiselor pentru consolidarea capacităților antreprenorilor locali, constituirea clusterelor economice, lanțurilor valorice, grupurilor de producători • Consultarea și promovarea antreprenorilor locali etc. 	15	<ul style="list-style-type: none"> • Agenți economici
	1.4.2. Elaborarea Ghidului investițional și de noi oportunități în afaceri	2019-2020	ONG	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea potențialului local și atragerea investițiilor 	150	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • ONG
	1.4.3. Dezvoltarea brandului local	2020	APL cetățeni	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea competitivității antreprenorilor și băștinașilor pe piețele locale și internaționale 	70	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • Buget local
	1.4.4. Promovarea și implementarea politicilor publice de dezvoltare și susținere a mediului de afaceri local	2019-2025	Secretar, ONG	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea atractivității localității pentru potențialii investitori 	-	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local
	1.4.5. Desfășurarea seminarelor și trainingurilor în diverse domenii (oportunități de finanțare/programe de finanțarea externă, accesare fonduri, scriere	2019-2020	ONG, ACSA	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea capacităților antreprenorilor, inclusiv băștinașilor în diverse domenii 	120	<ul style="list-style-type: none"> • ACSA • ONG • Agenți economici • Băștinași

Obiective Specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ, mii lei	Sursa de Finanțare
	planuri de afaceri, turism rural, utilizare tehnologii agricole etc.)					
	1.4.6. Valorificarea terenurilor și disponibile (Zona industrială)	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor la nivel local (fostul gimnaziu și școala muzicală, terenuri intravilan, sub construcții) • 	10 mln	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Investitori
	1.4.7. Crearea Centrului Regional de Afaceri	2020		<ul style="list-style-type: none"> • Crearea locurilor noi de muncă 	80 mln	<ul style="list-style-type: none"> • Donatori

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii

Obiective Specifice	Măsurile	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
2.1. Dezvoltarea și modernizarea serviciilor comunale	2.1.1. Asigurarea localității cu apeduct, sistem de canalizare și stație de epurare în proporție de sută la sută	2019-2025	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces la apă de calitate și servicii de canalizare 	35 mil. lei	FISM, Bugetul de Stat, APL, donatori
	2.1.2. Asigurarea întregii localități cu gaze naturale	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces la gaze naturale Calitatea a vieții sporită 	1 mil. lei	FISM, Bugetul de Stat, APL, donatori
	2.1.3. Crearea și dotarea tehnico - materială a serviciului comunal	2019-2018	APL	<ul style="list-style-type: none"> Teritoriu amenajat Servicii de calitate prestate populației 	5 mil. lei	APL, donatori, bugetul de stat, ADR
	2.1.4. Analiza apelor	Anual	APL, OMF	<ul style="list-style-type: none"> Asigurarea calității apei și riscuri prevenite 	25 mii lei	APL, OMF
	2.1.5. Organizarea evidențelor fântânilor și izvoarelor, și clorarea acestora	Trimestrial	APL, comunitatea	<ul style="list-style-type: none"> Evidență realizată Riscuri prevenite 	1 mie lei	APL, comunitatea
	2.1.6. Modernizarea serviciului de evacuare a deșeurilor și a apelor reziduale	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> Serviciu creat 	2 mil. lei	APL, ADR, donatori, agenți economici
	2.1.7. Deschiderea serviciului de pompieri	2019	APL	<ul style="list-style-type: none"> Securitatea localității asigurată 		APL, donatori
	2.1.8. Amenajarea teritoriului (spații de joacă, parcuri, alei pietonale, etc)	Anual	APL	<ul style="list-style-type: none"> Teritoriu amenajat Calitate a vieții îmbunătățită 	1 mil. lei	APL, ADR, donatori, agenți economici
	2.1.9. Aplicarea de bune practici de peste hotare în gestionarea serviciilor publice	2019-2025	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Bune practici implementate 	20 mii lei	APL, AdB, donatori
	2.1.10. Implicarea emigranților în îmbunătățirea serviciilor publice	2019-2025	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Servicii publice îmbunătățite 	500 mii lei	APL, AdB, donatori
2.2. Asigurarea accesului sigur și confortabil	2.2.1. Identificarea porțiunilor de drum ce necesită reparație	Anual	Comisia construcții, APL	<ul style="list-style-type: none"> Priorități de investiții stabilite 	1 mie lei	APL
	2.2.2. Reparația, reabilitarea și amenajarea drumurilor locale	Permanent	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces îmbunătățit pentru toate categoriile de cetățeni 	3 mil. lei	APL, donatori, MT, ADR

Obiective Specifice	Măsurii	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare	
pentru populație	2.2.3. Modernizarea drumului de ocolire cu acces la traseul național Chișinău – Leușeni – Iași (7,4 km)	2019-2025	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces îmbunătățit la drumul internațional Chișinău-Leușeni 	7,5 mil. lei	APL, Fondul rutier, Consiliul raional	
	2.2.4. Elaborarea și aprobarea unui Regulament local de întreținere și mentenanță a drumurilor locale	2019	APL, CL	<ul style="list-style-type: none"> Condiția drumurilor îmbunătățită 	-	APL	
	2.2.5. Dezvoltarea serviciului de transport public în concordanță cu necesitățile populației	Permanent	APL, transportatori, CR, MT,	<ul style="list-style-type: none"> Acces facil și confortabil la transportul public 	-	APL, agenți economici	
	2.2.6. Amenajarea locurilor de parcare în zona stadion-grădiniță-liceu	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces și siguranță îmbunătățite 		APL, donatori, comunitate	
	2.2.7. Instalarea camerelor de monitorizare a traficului rutier în raza localității	2019-2020	APL, MT, SA Drumuri Strășeni	<ul style="list-style-type: none"> Siguranța pietonilor și conducătorilor auto 	500 mii lei	APL, MT, SA Drumuri Strășeni, donatori, comunitate, ONG-uri	
	2.2.8. Proiectarea sistemului de iluminat public modern	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> Proiect tehnic elaborat 	400 mii lei	APL, agenți economici, parteneri, donatori	
	2.2.9. Reabilitarea iluminatului public prin instalarea corpurilor de iluminat tip LED	2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> Sporirea calității iluminatului public și reducerea consumului de energie electrică 	500 mii lei	APL, agenți economici, parteneri, donatori	
	2.2.10. Construcția (Extinderea) sistemului de iluminat public și gestionarea lui	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> Localitate sigură și confortabilă vieții 	5 mil. lei	APL, agenți economici, parteneri, donatori	
	2.3. Consolidarea gestiunii deșeurilor solide și	2.3.1. Amenajarea depozitului de gunoi local, înlăturarea gunoiștilor neautorizate și modernizarea serviciului de salubritate	2019-2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> Îmbunătățirea mediului ambiant 		CR

Obiective Specifice	Măsur	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
protejarea mediului	2.3.2. Informarea locuitorilor privind stocarea și depozitarea deșeurilor solide în locuri neautorizate	2019-2025	APL, instituțiile de învățământ, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Comunitate informată, comunitate curată 	10 mii lei	APL, donatori
	2.3.3. Organizarea seminarelor și ciclului de lecții privitor la deșeuri și consecințele acestora asupra sănătății și mediului ambiant.	2019-2025	APL, instituțiile de învățământ, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Localitate informată și implicată 	10 mii lei	APL, donatori
	2.3.4. Implementarea regulamentului de salubritate a localității	2019-2025	APL, Comisia administrativă, poliția	<ul style="list-style-type: none"> Regulament aplicat, localitate curată Aplicarea lunar a cel puțin 5 sancțiuni pentru abateri 	10 mii lei	APL
2.4. Protejarea mediului și eficientizarea consumului de energie	2.4.1. Crearea unui parc fotovoltaic cu puterea de 3MW	2022-2023	APL	<ul style="list-style-type: none"> Parc cu capacitatea de 3MW construit Cca 200 mii lei economii in bugetul local 		APL, donatori
	2.4.2. Extinderea fâșiilor forestiere și crearea plantațiilor de salcie energetică	2023-2025	APL	<ul style="list-style-type: none"> 15 Ha de fisii plantate 		APL, donatori
	2.4.3. Înlocuirea cazanelor vechi ineficiente pe gaze și cărbune cu cazane noi pe biomasă.	2020-2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> 3 instituții publice cu sistem de încălzire renovat 		APL, donatori

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor

Obiective Specifice	Măsurile	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
3.1. Dezvoltarea serviciilor sociale și de sănătate	3.1.1. Deschiderea unui cabinet fizioterapeutic	2019-2020	CS, APL	• Servicii medicale de calitate		CS, APL, donatori
	3.1.2. Contribuirea la asigurarea numărului de asistente medicale necesare	2019	CS, APL	• Servicii medicale de calitate		CS, APL
	3.1.3. Crearea unui centru de zi pentru copii din familiile social vulnerabile.	2019-2020	APL, CS	• Servicii de calitate pentru persoanele vulnerabile	1 mln lei	APL, MS, donatori, agenți economic
	3.1.4. Crearea centrului de informare și educație sanitară a populației pe lângă CS cu implicarea tinerilor voluntari	2019	APL, CS	• Populație informată	50 mii lei	Bugetul asigurărilor medicale, donatori, APL
	3.1.5. Crearea unui azil pentru bătrâni și persoane vulnerabile dotat cu cantină și spălătorie prin intermediul unui PPP	2019-2025	APL, CS, COOP Consum	• Servicii sociale de calitate	1 mln lei	PPP, APL, CS, MPSF, CR, donatori, COOP Consum
	3.1.6. Dezvoltarea unor servicii de deservire socială în cadrul centrului multifuncțional	2021-2023	APL	• Servicii diverse și de calitate pentru populație	-	APL, donatori, agenți economici
3.2. Crearea condițiilor pentru îmbunătățirea mediului cultural și de sport	3.2.1. Asigurarea cu echipament, costume, aparataj de sonorizare și alt inventar necesar	2019-2023	Căminul cultural	• Servicii culturale calitative	400 mii lei	APL, Căminul cultural, agenții economici, donatori
	3.2.2. Organizarea manifestărilor culturale la nivel local și raional pentru promovarea tradițiilor și obiceiurilor autohtone (Hramul, festivaluri, ziua copilului, Toamna de Aur, sărbători de iarnă, Ziua diasporei)	Permanent	CC	• Tradiții păstrate • Comunitate unită	100 mii lei	APL, Căminul cultural, agenții economici, donatori, AdB
	3.2.3. Dezvoltarea relațiilor culturale cu localitățile din țară și de peste hotare, inclusiv cu migrații	Permanent	CC, APL, AdB	• Relații culturale dezvoltate • Migrații implicați • 1 tabără de vară creată funcționala	50 mii lei	APL, CC, donatori, AdB

				<ul style="list-style-type: none"> • 30 copii migranți beneficiari de tabara de vara 		
	3.2.4. Fondarea muzeului satului	2019-2020	APL, instituțiile de învățământ	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeu creat • Patrimoniu local păstrat și pus în valoare 	300 mii lei	APL, donatori
	3.2.5. Crearea cluburilor de interese pentru toate vârstele (după crearea casei de cultura...)	2020	CC, instituțiile de învățământ	<ul style="list-style-type: none"> • Activități pentru populație 	50 mii lei	APL, comunitate, donatori
	3.2.6. Crearea discotecii locale	2020	CC	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de calitate pentru toate tineret 	-	APL, donatori, agenți economici
	3.2.7. Dotarea cu echipament și inventar a terenurilor de sport	2019-2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de calitate pentru toate vârstele 	100 mii lei	APL, bugetul de stat, donatori
	3.2.8. Crearea unui complex sportiv și de agrement	2019-2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de calitate pentru toate vârstele 	600 mii lei	APL, bugetul de stat, donatori
	3.2.9. Prestarea serviciilor de alimentație "socială" pentru familiile social vulnerabile în cadrul cantinei de pe teritoriul bisericii	Permanent	APL, Biserica	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de calitate pentru toate vârstele 	500 mii lei	APL, Biserica, comunitatea
	3.2.10. Sporirea numărului locurilor publice de agrement și odihnă pentru populație, terenuri de joacă, parcuri etc.	2019-2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de agrement de calitate pentru populație 	-	APL, donatori, ONG, comunitate
	3.2.11. Construirea casei de cultură și inițierea unor activități culturale artistice pentru toate vârstele	2019-2021	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii culturale de calitate 		APL, bugetul de sat, donatori
3.3. Realizarea eficientă a procesului didactic și a activităților pentru tineret	3.3.1. Investiții în dezvoltarea liceului și asigurarea cu inventar și echipament modern	2019-2020	APL, LT	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii educaționale de calitate 	-	APL, LT, donatori, bugetul de stat
	3.3.2. Organizarea cursurilor de instruire a cadrelor didactice, inclusiv în materie de asistență a copiilor cu părinți plecați peste hotare	Permanent	Instituțiile de învățământ, DGRÎ	<ul style="list-style-type: none"> • Cadre didactice bine pregătite • Copii asistați 	60 mii lei	ME, CR, donații

3.3.3. Investiții capitale în grădinița de copii și extinderea numărului de locuri	2019-2020	APL, grădinițe	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii educaționale de calitate 	-	APL, bugetul de stat, donatori
3.3.4. Crearea unui club de dezbateri pentru elevi și tineri	Permanent	LT, Biblioteca publică	<ul style="list-style-type: none"> • Tineri implicați 	10 mii lei	APL, donații, donatori externi
3.3.5. Crearea unui centru informativ- și cultural pentru tineret (în cadrul casei de cultura)	2019-2020	APL, LT, CC	<ul style="list-style-type: none"> • Tineri implicați și informați 	70 mii lei	APL, donatori
3.3.6. Instituirea de burse de merit și burse sociale pentru elevi	2019-2021	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> • Elevi motivați 	10 mii lei	APL, AdB
3.3.7. Deschiderea Sălii polivalente pentru tineri	2019-2020	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea capacităților tinerilor, inclusiv băștinași • Crearea locurilor noi de muncă 	200	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local, raional Donatori

Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea unui sistem de administrare publică modern, transparent și profesionist

Obiective Specifice	Măsurile	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
4.1. Îmbunătățirea serviciilor publice locale	4.1.1. Informarea populației prin intermediul paginii web și a rețelelor de socializare despre serviciile prestate	permanent	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces facilitat la servicii Transparență asigurată Cetățeni implicați 	5 mii lei	APL
	4.1.2. Simplificarea procedurilor de oferire a serviciilor	permanent	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces îmbunătățit la servicii 	5 mii lei	APL
	4.1.3. Elaborarea planului urbanistic al satului	2019-2025	APL	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea durabilă a localității 	200 mii lei	APL
	4.1.4. Dezvoltarea mecanismului de solicitare a serviciilor de la distanță	2019-2025	APL	<ul style="list-style-type: none"> Acces îmbunătățit la servicii 	5 mii lei	APL
	4.1.4. Asigurarea securității cetățenilor prin asigurarea funcționalității gărzii populare	permanent	APL	<ul style="list-style-type: none"> Securitate îmbunătățită 		APL, Poliția
4.2. Consolidarea colaborării cu societatea civilă, mediul de afaceri și cetățenii, inclusiv migranții	4.2.1. Înființarea cluburilor de cartier	2019-2025	APL, CL	<ul style="list-style-type: none"> Comunitate implicată 	-	APL
	4.2.2. Organizarea Zilelor Diasporei la nivel local	Permanent	APL, CC, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Migranți implicați, comunitate informată 	5 mii lei	APL, AdB, mediul de afaceri
	4.2.3. Dezvoltarea mecanismelor de evidență a fluxurilor migraționiste și a mecanismelor de comunicare cu migranții	Permanent	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Bază de date a migranților 	-	APL, AdB
	4.2.4. Instituționalizarea mecanismelor online de comunicare cu migranții	Permanent	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Migranți informați și implicați Transmisiuni online realizate Pagină web funcțională Rețele de socializare active și actualizate 	5 mii lei	APL, AdB, donatori
	4.2.5. Consultarea migranților și a comunității privind problemele prioritare ale localității	Trimestrial	-	<ul style="list-style-type: none"> Migranți și comunitate informată și implicată 	5 mii lei	APL
	4.2.6. Oferirea de servicii de consiliere și consultanță pentru migranți	Permanent	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Migranți informați și pregătiți 	5 mii lei	APL, donatori
	4.2.7. Consolidarea colaborării cu Asociația Băștinașilor, mediul de	Permanent	APL, AdB, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Relație consolidată Proiecte comune implementate Club al oamenilor de afaceri creat 	5 mii lei	APL, AdB, ONG, donatori

Obiective Specifice	Măsurile	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
	afaceri, societatea civilă și lărgirea sectorului asociativ					
	4.2.8. Crearea centrului de informare și instruire pentru femei	2019-2020	APL, ONG	• Egalitate de gen îmbunătățită		APL, donatori, ONG
	4.2.9. Susținerea și promovarea activității consiliului tinerilor prin crearea condițiilor de activitate și implicare directă în procesul decizional	2019-2020	APL	• Tineri implicați în procesul decizional	5 mii lei	APL, donatori
	4.2.10. Facilitarea implicării cetățenilor din Stejăreni în viața comunității și procesul decizional	2019-2020	APL	• Cetățeni implicați	-	APL
4.3. Creșterea capacităților administrației publice locale	4.3.1. Program de dezvoltare a capacităților de administrare prin participarea la training-uri tematice	Permanent	APL	• Funcționari bine pregătiți	10 mii lei	APL, Donatori, instituții publice
	4.3.2. Program de schimb de experiență cu primăria din republică și de peste hotare	Anual	APL	• Funcționari bine pregătiți	50 mii lei	APL, parteneri
	4.3.3. Încheierea de parteneriate cu primăriile învecinate și cu cele de peste hotare	2019-2025	APL	• Proiecte comune implementate	50 mii lei	APL, donatori externi
	4.3.4. Reparația fațadei și izolarea termică a clădirii primăriei	2019-2020	APL	• Eficiență energetică		APL, bugetul de stat, donatori

IV. Implementarea și Monitorizarea Strategiei

Etape de implementare:

Succesul realizării Strategiei com. Lozova depinde, în mare măsură, de participarea tuturor actorilor implicați la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezenta unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei de dezvoltare socio-economică vor fi implicați mai mulți actori, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate.

Aceștia sunt:

1. Administrația publică locală (Consiliul Municipal, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii municipiului
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, persoanele în etate, voluntarii, organizațiile confesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare socio-economică a com. Lozova poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Strategiei de dezvoltare. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă Audierii publice. După Audiere și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Strategiei de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect sunt stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

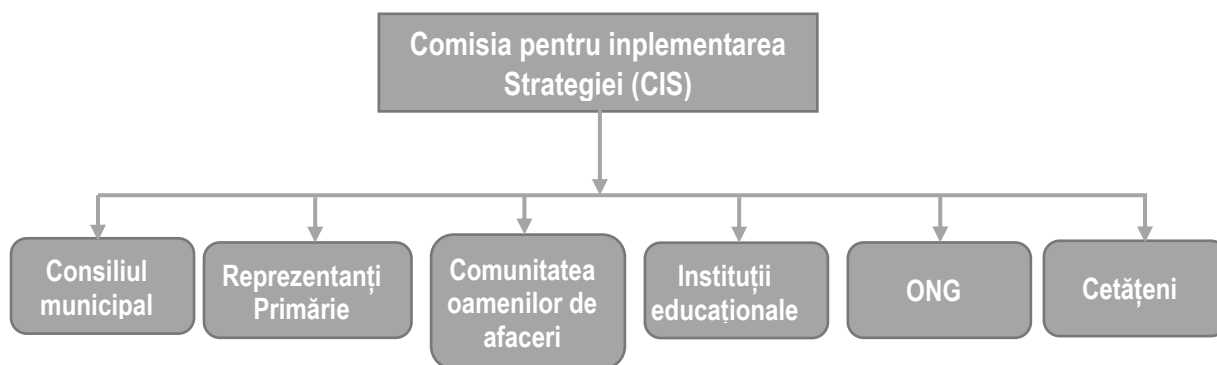
Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea Planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea acțiunilor, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea acțiunilor, proiectelor și direcțiilor strategice se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

- (i) evaluarea atingerii direcțiilor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și
- (ii) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Strategiei (în continuare CIS). CIS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul municipal (președinții comisiilor consultative de specialitate)
- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)
- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.).
- Cetățeni.

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Municipal
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitoring	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anual	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și Impedimente de Implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none">• Confruntări de interese privind implementarea strategiei• Prevalarea intereselor personale• Resurse financiare limitate• Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none">• Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea• Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților• Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor• Neimplicarea partenerilor internaționali
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none">• Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	<ul style="list-style-type: none">• Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale• Pauperizarea continuă a populației• Imigrarea forței de muncă
Mediu	<ul style="list-style-type: none">• Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none">• Instabilitatea cursului politic• Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none">• Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale• Neimplicarea partenerilor internaționali
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none">• Potențial investițional redus• Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare• Infrastructură de afaceri nedezvoltată• Risc de țară.

V. Portofoliul proiectelor prioritare. Fișe de proiect

Fișa de proiect 1. Modernizarea serviciului de evacuare a deșeurilor și a apelor reziduale

Titlul proiectului:	Un mediu curat sate dezvoltate
Obiectivul strategic:	Dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne, accesibile pentru toți cetățenii
Măsura:	Modernizarea serviciului de evacuare a deșeurilor și a apelor reziduale
Localizare:	s. Lozova, s. Vorniceni, s. Bîcovați
Obiectivul general al proiectului:	Modernizarea serviciilor publice intercomunitare pentru localitățile s. Lozova, s. Vorniceni, s. Bîcovați
Succintă descriere proiect:	Managementul defectuos al deșeurilor reprezintă problema gravă și la nivel național. Majoritatea populației nu au deprinderi de colectare, sortare și depozitare a deșeurilor menajere. Ne propunem să înființăm primul serviciu comunal intercomunitar de evacuare a deșeurilor și a apelor reziduale, îmbunătățirea calității apei potabile și reducerea focarelor infecțioase provocate de gunoiștile neautorizate
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aprobarea de către Consiliile Locale și semnarea acordului de asociere. 2. Desfășurare procedurii de achiziție a mijloacelor tehnice, - Autospeciala colectare deșeuri, buldoexcavator, containere, autospeciala ape reziduale. 3. Campanie de informare în localității 4. Adoptarea regulamentului de funcționare a serviciilor noi create, (tarife, taxe locale) 5. Angajarea și instruirea personalului IM 6. Recepția și dare în exploatare a utilajelor, mehanismele și bunurilor procurate
Rezultate așteptate:	<ol style="list-style-type: none"> 1. IM creată 2. Procurate mijloacelor tehnice, - Autospeciala colectare deșeuri, buldoexcavator, containere, autospeciala ape reziduale 3. Serviciul de salubritate intercomunitar funcțional pentru trei sate 4. Creare a 4 (patru) locuri noi de muncă IM SERVICOM Lozova 5. Focarelor infecțioase reduse 6. Apa potabilă de calitate
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	Primăria Lozova, APL s. Vorniceni, APL s. Bîcovați, poligonul raional Nisporeni
Durată estimativă: (luni)	12 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	2 500 000 MDL
Potențiale surse de cofinanțare (publice și private):	Programul Comunitatea mea, APL, Comunității, Consiliului Raional

Fișa de proiect 2. Sporirea gradul de păstrarea și realizarea a producției de fructe și legume

Titlul proiectului:	Construcția Depozitului frigorific pentru fructe și legume
Obiectivul strategic:	Avantaj sporit pentru mici producători
Măsura:	Sporirea gradul de păstrarea și realizarea a producției de fructe și legume
Localizare:	S. Lozova, extravilan
Obiectivul general al proiectului:	Păstrarea produselor agricole conform standardelor și sporirea posibilitățile agricultorilor de a obține venituri mai mari.
Succintă descriere proiect:	În s. Lozova și localitățile vecine există multe crescători de fructe și legume. Fiecare are problema realizării producției de fructe și legume la un preț convenabil în momentul recoltării. Inexistența unui frigider pentru depozitarea și păstrarea a fructelor și legumelor din zona determină crescători de fructe și legume să vândă producția la un preț mic. Multe ori producția rămâne pe câmp.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none">1. Crearea Asociației Producătorilor mici și mijlocii2. Identificarea terenului3. Elaborarea proiectului4. Identificarea sursei de finanțare5. Construcția, darea în exploatare
Rezultate așteptate:	<ol style="list-style-type: none">1. Încurajarea micilor producători2. Calitate sporită3. Creșterea veniturilor4. Posibilitatea de export
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	Asociația Producătorilor mici și mijlocii, APL
Durată estimativă: (luni)	24 – 36 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	2 800 000 MDL – (150 000 Euro)
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	Granturi, Agenți economici, APL

Fișa de proiect 3. Crearea unui centru de zi pentru copii din familii social vulnerabile

Titlul proiectului:	Copii educați – viitor asigurat
Obiectivul strategic:	Dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor.
Măsura:	Crearea unui centru de zi pentru copii din familii social vulnerabile
Localizare:	s. Lozova
Obiectivul general al proiectului:	Asigurarea condițiilor pentru oferirea unei educații de calitate copiilor din familii social vulnerabile
Succintă descriere proiect:	In s. Lozova există circa 250 copii din familii social vulnerabile care necesită o atenție sporită a comunității. Ne propunem înființarea unui centru de zi pentru atragerea copiilor defavorizați într-un proces educațional care să-i formeze ca persoane multilateral dezvoltate.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea locului amplasării 2. Procurarea și dotarea cu echipament necesar 3. Angajarea personalului 4. Informare 5. Lucru cu familiile social vulnerabile și copii acestora, cu comunitatea și instituțiile <p>....</p>
Rezultate așteptate:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Micșorarea numărului de copii aflați în dificultate 2. Reducerea infracționalității juvenile 3. Educarea unor membri demni ai societății 4. <p>....</p>
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	Există spații neutilizate în comunitate APL din localitatea sunt cointeresate.
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL, CD din liceu, Asistenți sociali, CSP, Agenți economici.
Durată estimativă: (luni)	12 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	500 mii MDL
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	Bugetul local, Granturi, Agenți economici,

Fișa de proiect 4. Crearea unui centru de agrement pentru tineri

Titlul proiectului:	Tineri sunt Viitorul
Obiectivul strategic:	Implementarea unui sistem de administrare publica locala transparent, modern, receptiv si profesionist.
Măsura:	Crearea unui centru de agrement pentru tineri
Localizare:	Com. Lozova, in incinta centrului multifuncțional
Obiectivul general al proiectului:	Consolidarea colaborării a APL cu tineri
Succintă descriere proiect:	In urma unor chestionare elaborate am dedus ca tineri din localitate nu au unde sa si petreacă timpul liber sa organizeze activității. Nu dețin un spațiu pentru organizarea întruniri. De aceea sa decis sa cream si dotam un centru pentru tineri.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dotarea centrului cu echipament si mobilier necesar 2. Promovarea si informarea despre activitatea centrului 3. Organizarea treningurilor despre activismul comunitar 4. Stabilirea unui plan de acțiuni voluntare in cadrul comunității 5. Informarea unui număr mai mare a populației despre activismul comunitar 6. Atragerea membrilor noi in echipa si instruirea lor 7. Introducerea unui reprezentant din partea tinerilor in consiliului m local
Rezultate așteptate:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Centrului cu echipament si mobilier necesar – Dotat si dat in exploatare 2. Promovarea si informarea despre centrul - Efectuat 3. Elaborat plan privind organizarea treningurilor despre activismul comunitar – treninguri organizate 4. Gradul de implicare a tinerilor in viața comunitara – Ridicata 5. Plan privind organizarea sistematica a activităților pentru tineri din comunitatea – elaborat 6. Diminuata migrația tinerilor din comunitatea 7. Planul cu acțiunii stabilite – implementat cu succes 8. Obținut dreptul la vot in consiliului local....
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	Spațiul alocat in incinta centrului multifuncțional
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	Consiliului local ai tineretului APL ONG-uri
Durată estimativă: (luni)	Dotarea spațiului – 3 luni – anul 2020
Costuri estimative: (mii MDL)	75 000 MDL
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	Contribuția cetățenilor Donații Atragerea investițiilor APL Granturi

Fișa de proiect 5. Deschiderea unei agropensiuni pentru dezvoltarea turismului rural

Titlul proiectului:	Com. Lozova – atracția turistică națională și internațională
Obiectivul strategic:	Dezvoltarea economică a comunei și localitățile vecine prin valorificarea potențialului turistic local și crearea locurilor noi de muncă
Măsura:	Deschiderea unei agropensiuni mici pentru dezvoltarea turismului rural
Localizare:	Com. Lozova
Obiectivul general al proiectului:	Promovarea atracției turistice în Lozova și crearea locurilor de cazare pentru turiști
Succintă descriere proiect:	In com. Lozova există mai multe atracții turistice: festivaluri, muzeul satului, meșteșuguri locale specifice dezvoltate, mănăstirile: Condrita, Hîncu, Căpriană diferite evenimente culturale artistice cunoscute în țară și peste hotare. În baza potențialului ne propunem dezvoltarea turismului rural, local prin amenajarea caselor localnicilor în locuri de cazare și în viitor construirea pensiunii turistice.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crearea pagină web www. lozovaturism 2. Trecerea în revista tuturor atracțiilor turistice și descrierea lor detaliată pe pagină web 3. Consultări publice pentru a identifica potențiali doritori de a renova propriile case pentru a primi și de a deservi turiști 4. Studiarea cererii de servicii turistice pe plan local 5. Crearea Asociației de prestatori de servicii turistice 6. Identificarea sursele de finanțare 7. Renovarea și utilizarea caselor pentru turiști 8. Identificarea și crearea trasei turistice 9. Educarea localnicilor în domeniul serviciile turistice 10. Darea în exploatare caselor renovate
Rezultate așteptate:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pagina web creată 2. Identificate Potențiali doritori de a renova propriile case și de a oferi servicii turistice 3. Identificate surse de finanțare 4. Creată Asociația prestatorilor de servicii turistice 5. Case renovate, utilizate și funcționale 6. Identificate și create trasei turistice 7. Localnici educați în domeniul turistic
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	Atracții turistice existente și cunoscute la nivel internațional și case care ar putea fi transformate și renovate în pensiuni
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL 1, APL 2, Asociația prestatorilor de servicii turistice, diaspora, agenți economici, investitori străini,
Durată estimativă: (luni)	48 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	12 000 000 MDL
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	AOL 1, APL 2, Asociația prestatorilor de servicii turistice, diaspora, agenți economici, investitori străini, proiecte, Granturi,